

★ ★ ★ ★ ★
MOZARTŮV ZÁZRAČNÝ (BASETOVÝ) ROH
Pátek 27. listopad 2020, Nový Jičín – Zámek Žerotín ★ ★ ★ ★ ★

Lotz Trio (Slovensko):
Róbert Šebesta – basetový roh I
Ronald Šebesta – basetový roh II
Igor Františák – basetový roh III

Program:

Jiří Družecký (1745–1819): Divertissement pour trois Cor de Basset (výběr)
Adagio. Allegro – Menuetto – Allegretto Scherzando ★ ★ ★ ★ ★

Marek Piaček (1972): Pustatina I.

Jiří Družecký: Divertissement pour trois Cor de Basset – *Moderato*

Marek Piaček: Pustatina VIII.

Jiří Družecký: Divertissement pour trois Cor de Basset – *Menuetto – Rondo*

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791): Fünfundzwanzig Stücke
für 3 Bassethörner, KV 439b (25 kusů pro tři basetové rohy – výběr)
Allegro – Menuetto – Adagio – Menuetto – Rondo

Wolfgang Amadeus Mozart: Kouzelná flétna (dobové úpravy částí opery)
Hm! Hm! Hm! Hm! (Papageno, Tamino a tři dámy)
Der Vogelfänger bin ich ja (Papageno)
Marsch der Priester (Pochod kněží)
Bewahret euch vor Weibertücken (dva kněží)
Seid uns zum zweiten Mal willkommen (tři géniové)
Ein Mädchen oder Weibchen (Papageno)
Pa-pa-pa... Papageno (Papageno, Papagena) ★ ★ ★ ★ ★

Koncert se koná za finanční podpory:

Partneři Hudebních výletů: ★ ★ ★ ★ ★

Repertoár tria basetových rohů patří do kategorie hudby, kterou nazýváme Harmoniemusik. Tento německý termín označuje hudbu určenou pro dechové nástroje, přičemž počet použitých nástrojů variuje od jednoduchých duet až po velké ansámby, které jsou uplatněné například v Mozartově *Gran Partitě* KV 361. Nejtypičtějším nástrojovým seskupením dechové harmonie bývalo dechové sexteto, respektive okteto, které sestávalo z páru klarinetů, přirozených rohů a fagotů, často doplněných párem hoboju. Trio basetových rohů však na konci 18. století taktéž patřilo k rozšířeným formacím, co dokazuje (mimo jiné) množství dochované hudby. Repertoár tria basetových rohů se skládá z hudby, která má spíše zábavní charakter a její poslech obvykle nevyžaduje plnou pozornost posluchače. Tyto kompozice se často označovaly názvy jako divertimenta, serenády, partyty atd. Skutečný charakter této hudby na konci 18. století však často pod povrchem jednoduchosti skrývá značnou duchovní hloubku.

Popularitu trií basetových rohů zvýrazňuje i tvorba českého klasicistního skladatele **Jiřího Družeckého** (1745–1819). Divertimento v repertoáru Lotz Tria je seskládané ze sbírky 32 částí nazvaných *Divertissement Pour Trois Cors de Bassett*. Jeho *Divertissement* tvoří spolu se sadou částí 25 *Stücke* **Wolfganga Amadea Mozarta** a 18 *Terzetti* Antona Stadlera tvořivou multiformovou kolekci částí, ze kterých je možné volně poskládat množství různě dlouhých divertiment. Za výše uvedenými sadami částí se načrtává idea a účel, pro který byly tyto hudební kolekce zkomponované. Je to hudba znějící v pozadí, komponovaná hlavně a především pro zábavu, stolování a potřeby celého spektra společenských akcí. V kruhu šlechtických rodin mohli tři hráči na basetové rohy hrát stejně na party, či ku kávě – sedíc v rohu, a produkovat hudbu možná i několik hodin. V pravém významu je tedy repertoár trií basetových rohů druhem *Harmoniemusik* (hudba pro dechovou harmonii) koncipovaným jako dnešní „rádio nebo CD přehrávač“ 18. století určený exkluzivně pro inteligentní a nevtíravou zábavu vysoké společnosti. Mimořádně populární částí repertoáru trií basetových rohů byly nádherné úpravy árií z Mozartových oper *Kouzelná flétna*, *Figarova svatba* či operní tvorby Antonia Salieriho. Úpravy oper měly, stejně jako v jiných případech, za cíl zprostředkovat radost z poslechu populárních melodií bez existence zvukových záznamů či rádiových přenosů v úpravě pro menší (a lacinější) obsazení dechové harmonie. Klasicistní program Lotz Tria doplňují soudobé miniatury *Pustatina I. & VIII.* slovenského skladatele a flétnisty **Marka Piačka**. Ten tvoří nejen komorní, ale také symfonickou a filmovou hudbu, ale také opery. Dále se věnuje elektroakustické skladbě a improvizaci. Jeho kompoziční poetika vychází z konceptu „hudby jako činu“ a „hudby jako události“.

Několik poznámek k vývoji basetového rohu a Theodoru Lotzovi

Basetový roh je určitým druhem klarinetu v hlubší altově-basetové poloze, který byl pravděpodobně vynalezený v Pasově (Passau) v rozmezí let 1760–1770.

Odtud se šířil po Dunaji do Vídně a do oblastí dnešního Německa. Na začátku 80. let 18. století se na jeho zdokonalení významně podílel dvorní nástrojář Theodor Lotz, po kterém je pojmenovaný ansámbl Lotz Trio. Tento skvělý nástrojář působící v Prešpurku (dnešní Bratislavě) a ve Vídni byl součástí unikátní trojice mimořádně talentovaných hudebníků – společně s A. Stadlerem a W. A. Mozartem. Lotzův kredit však dnes hodnotíme především díky jeho dochovaným nástrojům, které i po dvou set letech od jeho smrti (1792) svědčí o mimořádném mistrovství v oblasti výroby dřevěných dechových nástrojů – především klarinetů a basetových rohů. Nedávno objevená sada tří basetových rohů na hradě Krásna Hôrka (východní Slovensko) představuje drahokam na koruně Lotzova nástrojového dědictví. Jeho dochované basetové rohy jsou dnes nejčastěji používaným modelem pro hraní na dobových basetových rozích.

Róbert Šebesta

K interpretům:

LOTZ TRIO

Lotz Trio je soubor pojmenovaný po fenomenálním nástrojaři Theodoru Lotzovi (1746–1792), který působil v Bratislavě a Vídni. Na kopie unikátní sady Lotzových basetových rohů z hradu Krásna Hôrka uvádí *Harmoniemusik*, která zaznívala ve šlechtických nebo zednářských kruzích koncertně, či v podobě *Tafelmusik*. V repertoáru Lotz Tria dominuje tvorba hudebního génia Wolfganga Amadea Mozarta a prestižního slovenského skladatele Jiřího Družeckého. Z tvorby pražských skladatelů uvádí partyty a tria Vojtěcha Nuděry a Antonína Volánka. Posluchačsky atraktivní součástí koncertů jsou dobové úpravy populárních „melodií“ z Mozartových oper *Kouzelná flétna*, *Figarova svatba* a *Don Giovanni*, či Salieriho opery *Palmira*, *Regina di Persia* v úpravě fenomenálního klarinetového virtuóza Antona Stadlera. Lotz Trio na svém debutovém CD (HF 2008) premiérově nahrálo *Partitu C dur* Johanna Josefa Röslera (rodáka z Banské Štiavnice) a také unikátní sadu skladeb současných Slovenská autorů Martina Burlase, Mariána Lejavi, Daniela Matěje, Boška Milakoviča a Marka Piačeka, napsaných pro historické basetové rohy. Významným obohacením evropské hudební kultury je premiérová nahrávka kompletní sbírky skladeb Jiřího Družeckého s názvem *Divertissement Pour Trois Cors de Basset* (Hevhetia 2009). Formace se dále věnuje systematickému rozvoji hudební kultury na Slovensku v cyklech *Lotz Trio ve slovenských šlechtických rezidencích* a *Harmonie kritického klasicismu*. Soubor charakterizuje snaha o vystižení jedinečnosti uměleckého díla a jeho maximální symbiózu se specifickou muzikalitou tělesa. Při uvádění tradičního i současného repertoáru zohledňuje relevantní podněty z příslušné interpretační a kompoziční praxe. Lotz Trio pravidelně účinkuje v rámci evropských hudebních festivalů doma i v zahraničí.

Naše tipy na Hudební výlety:

ADAM VÁCLAV MICHNA Z OTRADOVIC: LOUTNA ČESKÁ

Nová Horka u Studénky – Zámek, kaple Nalezení sv. Kříže

on-line zveřejnění: 3. – 10. 12. 2020 (www.shf.cz)

Ensemble Inégal, Adam Viktora – umělecký vedoucí

Sólistky: Gabriela Eibenová – Canto I., Daniela Čermáková – Canto II.

Program: Adam Václav Michna (1600–1676): Loutna česká

HAYDN / REJCHA: KLASICISTNÍ SKVOSTY

Středa 2. prosince 2020, Frýdek-Místek, Rytířský sál frýdeckého zámku

on-line zveřejnění: 5. – 12. 12. 2020 (www.shf.cz)

Bennewitzovo kvarteto:

Jakub Fišer – I. housle, Štěpán Ježek – II. housle

Jiří Pinkas – viola, Štěpán Doležal – violoncello

Igor Františák – klarinet

Program: Joseph Haydn (1732–1809): Smyčcový kvartet G dur, op. 17/5

Joseph Haydn: Smyčcový kvartet Es dur „Žert“, op. 33/2

Antonín Rejcha 1770–1836): Kvintet pro klarinet a smyčce B dur op. 89

JAGÁR: ZAHRAJTE MI, KAMARATI...

Sobota 5. prosince 2020, Studio FMG

on-line zveřejnění: 9. – 16. 12. 2020 (www.shf.cz)

Cimbálová muzika Jagár, primáš: Jiří Pospěch, sólový zpěv: Tereza Slamečková

Program: „Zahrajte mi, kamarati...“

je složen jak z autorských skladeb, tak hudebních úprav lidových skladeb členů kapely Jiřího Pospěcha, Romana Gilla a Tomáše Pospíšila. V programu zazní jak regionální skladby, tak úpravy slovenských melodií a dalších regionů. Jako sólová zpěvačka se představí Tereza Slamečková.

Dobrovolné vstupné formou daru můžete zasílat na účet SHF: 4200403777/6800

Více informací o koncertech a dalších festivalových aktivitách na www.shf.cz

